

WPA Benelux

Nieuws 2010/3

WPA – Nieuwsbrief 3– 2010

Blz. 2	Van het bestuur
Blz. 3	Fazantendag
Blz. 4	Nieuwsflitsen
Blz. 6	WPA-missie naar China
Blz. 10	WPA-bezoek aan Plzen en Praag
Blz. 12	Welkom aan nieuwe leden en agenda en In Memoriam

**Chinese glansfazant in Beijing Zoo
(foto John Corder)**

Colofon

Voorzitter

Ludo Pinceel

Secretaris

Paulo Raeymaekers

Penningmeester

Teun van de Braak

Leden

Dr. Serafino Di Cristofaro

Frédéric Verstappen

Ivan Roels

Dirk Callebaut

Coördinator studbook

Ivan Roels

Website

www.wpa-benelux.info

E-mail

info@wpa-benelux.info

Webmaster

Vacant

Hoofdredacteur

Nieuwsbrief

Ludo Pinceel

Leden European

Conservation Breeding Group

Ludo Pinceel

Paulo Raeymaekers

Frédéric Verstappen

Internationale contacten

Steven Vansteenkiste

Veterinaire aspecten

Loi Burger

Ereleden

Han Assink, postuum

Dieter Arnolds, postuum

Madelon Willemsen

Postadres secretariaat

Paulo Raeymaekers

Lage weg 37c

2470 Retie

België

Raad van Advies

R. van Bocxtaele

Ir. R. Holsheimer

Prof. Dr. G.M. Dorrestein

Drs. Ir. P.P. van der Lugt

Uitgave

De Nieuwsbrief WPA

wordt 4 maal per jaar

uitgegeven onder

verantwoordelijkheid van

de WPA-Benelux

Van het bestuur

Beste leden, na een koude en vooral lange winter werden we op een (te) hete en (te) droge zomer getraakteerd. Onze vogels bleken daar niet zo gelukkig mee te zijn, want we kregen heel wat berichten over onbevuchte eieren, slechte uitkomst en zwakke jongen. Sommige kwekers boeken echter wel betere resultaten, zelfs met natuurbroed. Onzes inziens is vooral de conditie waarin de dieren het kweekseizoen ingaan van kapitaal belang evenals de omgeving waarin ze gehouden worden. Een ruime vergelijkende studie van de manier waarop de vogels overwinteren, gevoed en gehuisvest worden, zou zeker interessante resultaten kunnen opleveren.

Een andere waardevolle vaststelling is dat er meer en meer op onze dieren beroep gedaan wordt voor wetenschappelijk onderzoek en voor conservatieprojecten. Dat bewijst dat het houden van dieren in beschermd milieu uiteindelijk toch niet zo zinloos is als sommigen willen beweren.

Voor wie dat nog niet gedaan heeft, wordt het hoog tijd zich op te geven voor onze fazantendag in Domein Planckendael, dat een steeds grotere rol gaat spelen binnen de Antwerpse zoo. Dit moderne dierenpark is de laatste jaren in volle uitbreiding en een bezoek meer dan waard. Ook het programma dat we je dit jaar kunnen aanbieden loont zeker de moeite. Mevrouw Zhang Jing, de curator van de Zoo van Peking, zal dit keer persoonlijk aanwezig kunnen zijn en ook John Corder is van de partij. Daarnaast kunnen wij op enkele "inheemse" specialisten rekenen, zoals Huub Dijcks van wie de bijdragen altijd opnieuw een belevenis zijn, en Geer Scherens die naast zijn succesvol kweekcentrum voor Cracidae en kraanvogels te Zutendael, nu ook Walsrode onder zijn vleugels heeft genomen.

Tot slot zouden we een oproep willen doen om zoveel mogelijk fazantenliefhebbers die nog geen lid zijn van WPA te overtuigen onze familie te verwoegen en talrijk deel te nemen aan activiteiten, werkgroepen en projecten. Samen kunnen we immers heel wat meer dan alleen.

Voor wie zijn ledenbijdrage voor 2010 nog steeds niet betaalde wordt het hoog tijd, anders is dit de laatste nieuwsbrief!

WPA-Benelux nodigt u uit

Fazantendag 11 september 2010 in Planckendael bij Mechelen

Programma :

1. 9-10h Onthaal met koffie in zaal de ooievaar , ingang vermoedelijk ook via daar volg de wegwijzers vanaf de parking.
2. 10-12h rondleiding in het dierenpark,
3. 12-13h30 warme maaltijd in zelfbedieningsrestaurant Tupaia
4. 13.30-17h lezingen in zaal Koekoeksnest met een koffiepauze om 15.00 u.
 - lezing door de Zoo
 - lezing door Geer Scheres over Cracidae
 - lezing door Huub Dijks
 - lezing door Zhang Jing (zoo Beijing) over bloedfazanten
 - lezing door John Corder over volières wereldwijd

Maaltijd is voorzien te Kampenhout restaurant : **Resto Veilinghof**
Leuvensesteenweg 22 Kampenhout
Menu: Soep
Hoofdsotel: vis of vlees
(Keuze opgeven bij inschrijving)
Dessert
Aangepaste dranken bij de maaltijd zijn inbegrepen

Tussenkost fazantendag: 25€ leden niet leden 30 €

Tussenkost avondmaal 25 €

Te storten op rekeningnummer:

Nederland :girorekening 1093646 (Postbank)

België :001-2561446-43 (Fortis)

Inschrijving is verplicht, uiterlijk: 3 september 2010

Tel (00)32 14 376876 Email: paulo.raeymackers@skynet.be

Nieuwsflitsen

In aansluiting op het bezoek van een WPA-delegatie aan China in maart (zie het uitgebreide verslag verder in deze nieuwsbrief) ging Laurent Fontaine naar het Feng Tong Zhai Chinese Monal Breeding Center voor een verblijf van 24 april tot 11 mei.

De bedoeling was een nieuwe broedmachine te brengen en de mensen van het centrum te helpen met het opstarten ervan, dit in het kader van de kweek van de Chinese glansfazant. Laurent volgde Alain Hennache op als voorzitter van WPA-France en heeft in het verleden in verschillende diertuinen gewerkt als dierenverzorger.

De taal bleek een belangrijke barrière, maar dank zij een tolk kon toch heel wat van de ervaring die WPA heeft opgebouwd betreffende kweek van fazanten in beschermd milieu en conservatie worden doorgegeven.

Laurent aan het werk met Yang Benqing, Yang Hongrong, Ma Hong and Yin Yonghua.

Er werd deze twee weken vooral gefocust op de instandhouding van de soort en het fokken in beschermd milieu. Terzelfder tijd werd er praktische ervaring doorgegeven en werd de nieuwe incubator geïnstalleerd die door WPA-France aangeboden werd aan het kweekcentrum. Ook aan de registratie van gegevens werd aandacht besteed. Er werd geleerd op een meer hygiënische manier om te gaan met de eieren en met alle broedapparatuur. De beste manier om de ontwikkeling van de eieren te volgen, met gebruik van de computer voor de controle van de gegevens (Excel) en de gewichtsverlies - methode om de embryo-ontwikkeling te volgen, werden gedemonstreerd.

De **Werkgroep vuurrugfazanten** bracht zoals in vorige nieuwsbrief werd gemeld een bezoek aan Naturalis te Leiden. Op vrijdag 20 augustus komen de leden van de werkgroep bijeen om de talrijke foto's die Ivan Roels genomen heeft en de notities van Dirk Callebaut te bestuderen. Mensen die geïnteresseerd zijn om aan deze werkgroep mee te werken zijn steeds welkom. Ze nemen best contact op met de coördinator Dirk Callebaut <callebaut.dirk@skynet.be>

Het **Tragopan DNA-project** is een feit!

Het is algemeen aanvaard dat er een probleem van soortzuiverheid is bij de verschillende soorten tragopanen. Een interessant artikel in het Aviornis-tijdschrift van de hand van Frank Grosemans bracht de bal aan het rollen. Ook de tragopan-quiz die onze secretaris vorige fazantendag in Kerkrade organiseerde bewijst dat weinig fazantenliefhebbers in staat zijn om, alleen voortgaande op uitwendige kenmerken, de verschillende soorten te herkennen. Vooral de hennen bezorgden zelfs de grootste specialisten hoofdbrekens. Alleen een DNA-onderzoek zou hier zekerheid kunnen bieden. Aviornis International en WPA-Benelux beslisten tot de oprichting van een werkgroep tragopanen, die in navolging van wat de werkgroep kraagfazanten heeft gedaan, zou proberen een populatie op te bouwen, vertrekkende van onbetwisbaar zuivere dieren. Er werd contact opgenomen met BioGenomics, dat is een onderzoeksgroep van het laboratorium voor biodiversiteit en systematiek der dieren van de KULeuven. Deze mensen waren bereid het onderzoek op zich te nemen en Aviornis is bereid gevonden de kosten te dragen. De bijdrage van WPA zal er vooral in bestaan om, gebruik makende van de internationale relaties (ondermeer in China) ervoor te zorgen dat er een betrouwbare standaard opgesteld kan worden aan de hand van stalen afkomstig van gegarandeerd zuivere dieren. Het project gaat dit najaar van start. We houden u op de hoogte. Ook deze werkgroep heeft nog nood aan medewerkers.

DNA research van Wilde Kamhoenders

Zoals in de vorige nieuwsbrief vermeld werden stalen genomen van wilde kamhoenders in het kader van het Cosmopolitan Chicken Research Project (CCRP) van artiest Koen Vanmechelen en geneticus Jean-Jacques Cassiman. Het eigenlijk onderzoek gebeurt op het laboratorium voor gentechnologie van Professor Bruno Goddeeris van de KULeuven. Op 17 juni stelde Dr. Ellen Ons haar eerste resultaten voor tijdens een seminarie over "Chicken Genetics". Tijdens de daaropvolgende bespreking van de voorlopige resultaten, waaraan wij ook mochten deelnemen, werd overeengekomen om de wilde kamhoenders verder grondiger te onderzoeken. Er is mogelijkheid om tot 25 individuen per soort of ondersoort onderling te vergelijken. Ook hier stelt zich uiteraard het probleem van betrouwbaar basismateriaal.

Op 4 augustus werden bij ons medelid Jaak Janssen, die al meer dan 30 jaar rode kamhoenders houdt, op verschillende manieren stalen voor DNA-extractie genomen. Er werd bloed afgenomen en veren getrokken die dan nog deels op ethanol en deels droog bewaard werden. Bij Noël Hendrickx werden bovendien veren en weefselstalen van een ingevroren exemplaar verzameld. De bedoeling is om na te gaan welke methode voldoende is. Indien de DNA-extractie uit droge veren goede resultaten oplevert – de eerste resultaten wijzen ondertussen in die richting – is het in principe mogelijk betrouwbare stalen uit de gehele wereld te bekomen. Ook dit verhaal wordt zeker vervolgd.

WPA op missie naar China in maart 2010

Tekst en foto's van John Corder – vertaald uit het Engels door Ludo Pinceel

John Corder van WPA-UK, Alain Bernard en Hennache Giboin van WPA-France, brachten in maart 2010 een bezoek aan China. Het hele programma werd voorbereid door Zhang Jing, de curator van vogels in Beijing Zoo, die hen ook begeleidde tijdens hun verblijf.

Er werd gestart in Peking met een dag in Beijing Zoo. Er werd een extra dag uitgetrokken voor een bezoek aan het Endangered Species Breeding Centre in Daxing en het Wildlife Rescue Centre van Shunyi.

In Beijing Zoo ontmoetten ze directeur Zhang Jinguo en Animal Manager, Peng Zhenzhin. Diverse fokprogramma's voor de conservatie van fazanten werden besproken evenals de stand van zaken betreffende het voorgestelde ei-translocatie project. Ze bezochten ook de nieuwe volières die de dierentuin heeft

gebouwd voor de Chinese glansfazanten en de Bloed fazanten, dit als resultaat van Zhang Jing's training met WPA. Ongetwijfeld heeft Beijing Zoo nu uitstekende faciliteiten voor deze twee soorten wat het nut van de opleiding door WPA aantoont.

Voorafgaand aan het bezoek, had Douglas Russell, conservator van de eiercollectie van het Natural History Museum te Tring, gevraagd om te helpen bij het opsporen van eieren van de enige drie soorten fazanten die de in de collectie van het Museum ontbreken. Een van deze is de Chinese glansfazant. Beijing Zoo heeft vaak onbevuchte eieren van deze soort en die worden meestal weggegooid. Douglas stelde een procedure voor, waarbij geaccrediteerde musea onderzoeksmateriaal, zoals dergelijke eieren, kunnen uitwisselen.

Er is een vergelijkbaar geaccrediteerd Museum in Peking en de dierentuindirecteur en prof. Zhang Zhengwang waren beiden akkoord dat Tring op deze manier ontbrekende exemplaren zou kunnen verkrijgen.

Tijdens de bezoeken aan alle drie de centra was het mogelijk om enkele van de zeldzame en bedreigde soorten te observeren en een aantal nieuwe opnamen van hun zilverfazanten te maken, die tot een andere ondersoort blijken te behoren dan eerder werd aangenomen.

Zij blijken overeen te komen met beschrijvingen van de ondersoort *omeiensis*, hoewel ze afkomstig zijn uit Hunan, dat is veel verder zuidwaarts dan de bekende waarnemingen. Het Wildlife Rescue Centre heeft een aantal uitstekende faciliteiten in hun nieuw centrum en daar kon men een aantal edelfazanten van de ondersoort *torquatus* bekijken. Het ging hier om fazanten die lokaal gered werden.

Vanuit Beijing ging de reis per vliegtuig naar Chengdu in de provincie Sichuan, voor een afspraak met de heer Fenqi. Hij had eerder contact gehad met WPA-Frankrijk over de noodzaak van hulp voor het Forest Department Breeding Centre voor de Chinese glansfazant. Op weg naar dit Breeding Centre in het Fengtongzhai Natuurreservaat, regelde de heer He ook een bezoek aan het nieuwe Panda Breeding Centre nabij Ya'an dat nu alle panda's en medewerkers herbergt, na de vernietiging van het Wolong Breeding Station bij de grote aardbeving in Sichuan.

De volgende stop was de plaats in de omgeving van Baoxing (Voorheen bekend als Mupin) waar Père Armand David zijn jarenlange studies van de Chinese fauna verrichte. Daarna ging de reis verder naar het noorden naar de pas op de berg Ziguniang om daar de habitat van de Chinese glansfazanten te observeren. In dit gebied worden ze aangetroffen boven de boomgrens op plaatsen waar de voedselvoorziening beperkt is tot kleine borstelige planten. De weg van Baoxing naar Wolong is de enige die niet verwoest werd tijdens de aardbeving zodat alle hulpverkeer langs deze relatief kleine weg moest gebeuren. Als gevolg daarvan was de verstoring immens en zijn de glansfazanten nu nog zelden te zien in de buurt van de weg.

Op het Fengtongzhai kweekcentrum voor Chinese glansfazanten werd de WPA-afvaardiging heel goed ontvangen door de heer Yang Ben Qing, die er vele jaren heeft gewerkt en die het fokprogramma dat daar sinds 1992 loopt zeer goed kent. Men heeft in de loop van de jaren kleine aantallen van deze soort gefokt en de nafokging naar het Beijing Endangered Species Breeding Centre en naar San Diego Zoo.

Er is een groot probleem met onbevuchte eieren en een onbetrouwbare elektriciteitsvoorziening, die het broedproces verstoort. Omdat er geen natuurbroed gebruikt

wordt, worden broedse hennen ingezet als de broedmachine het laat afweten.

Er is een rij van 5 volièrès met 4 paren glansfazanten en een paar extra mannetjes in de vijfde volièrè. Nog 3 extra mannetjes zijn gehuisvest in een aantal andere volièrès samen met een mannelijke Lady Amherst-fazant, uitgebreed uit een wild ei. Al de behuizingen in de belangrijkste rij volièrès zijn ongeveer 30m bij 5m en ze leveren zo een vrij omvangrijke ruimte voor de vogels. Er is een grote overdekte afdeling voorzien voor elk paar, waar voedsel wordt verstrekt en met zitstokken voor de nacht. Sommige van deze volièrès hebben een uitstekende begroeiing, die zowel voor dekking als voor voedsel voor de vogels zorgt. Er is een elektrische voeding naar dit gebied en de broedapparatuur bevindt zich in de dienstgang achter de volièrès.

Ze hebben een Grumbach incubator en diverse andere broedmachines en uitkomstkasten die momenteel echter niet werken. Alain Hennache besteedde enige tijd aan de verbetering van de werking van de Grumbach, maar de controle van de luchtvochtigheid bleek niet te werken en moet gerepareerd worden. De heer Yang begreep dit probleem en gebruikt het gewicht van de eieren en grafieken voor het uitbroeden van de vogels. Alain gaf een verder aantal aanbevelingen om de efficiëntie van de broedmachine te verbeteren en gaf een korte workshop over passende technieken. Het probleem van de onvruchtbaarheid van vele eieren kan worden gerelateerd aan

de opslag van de eieren vóór de incubatie, en ook dit werd besproken door Alain.

Het dieet van de vogels bleek goed, met een variëteit aan verse groenten en een voldoende eiwitgehalte variërend naar gelang van het seizoen.

Binnen de volièrès

was er wel weinig dekking voor de hennen als de mannetjes beginnen te baltsen en er waren geen vaste barrières tussen de volièrès onder de nachthokken.

Daarom toonden meerdere mannetjes agressief gedrag naar elkaar toe doorheen de draad en enkele mannetjes baltsten ook voor vrouwtjes in aangrenzende volièrès. Deze

afleiding zou wel eens negatieve effecten kunnen hebben op de paarvorming tijdens het broedseizoen, dus werd het zo spoedig mogelijk invoeren van zichtbarrières sterk aanbevolen. Verder was er slechts één mogelijke nestplaats per hen in de overdekte ruimte en dan nog in de buurt van de deuropening. Dit is wellicht nadelig, omdat de hennen zo gemakkelijk verstoord worden wanneer de verzorgers binnenkomen om te voeren en schoon te maken. Daarnaast tonen de nestplaatsen weinig overeenkomst met wat Mr. Yang heeft waargenomen bij de in het wild levende vogels. Er werd getoond hoe in elke volièrè verschillende nesten aangeboden kunnen worden, zodat de vogels volgens hun wilde instincten een site van eigen keuze kunnen selecteren. Dank zij de informatie die men heeft over de wilde nesten, was men in staat om te tonen hoe een aantal hiervan gekopieerd kan worden binnen elke volièrè.

Het voornaamste doel van de Sichuan Forest Department is voldoende vogels uit te broeden om de bestaande populatie te versterken, maar ze hebben nooit genoeg gefokt om een dergelijk programma te overwegen. Na veel discussie, en in het licht van vele jaren ervaring met het kweken van deze vogels, werd overeengekomen dat de eerste eieren zouden worden weggenomen om kunstmatig te worden bebroed, maar dat al het mogelijke zou worden gedaan om de vogels aan te moedigen tot natuurbroed met het tweede legsel. Uit de waarnemingen is gebleken dat de roep en het gedrag van de Chinese glansfazanten grotendeels vergelijkbaar

zijn met die van de Himalaya-glansfazant, die we allemaal al jarenlang in beschermd milieu fokken. Deze overeenkomsten lijken erop te wijzen dat ook deze soort goed moet kweken in gevangenschap, vooral wanneer de dieren gehouden worden op deze hoogte en onder weersomstandigheden die vergelijkbaar zijn met hun natuurlijke omgeving. Daarnaast ontving Mr. Yang nog een aantal video's en workshopmaterialen die hem en zijn personeel de

komende tijd van nut kunnen zijn. Zhang Jing had deze reeds vertaald in mandarijn-chinees.

Er werd overeengekomen dat de heer Yang zou proberen al deze aanbevelingen uit te voeren om te zien hoe doeltreffend ze zouden blijken tijdens het komende broedseizoen. Ook werd overeengekomen dat men regelmatig in contact zou blijven via Zhang Jing, die reeds is aangewezen als de Chinese stamboekhouder voor deze soort. Dit zal ook de taalproblemen overwinnen in geval er behoefte is aan verder advies of informatie.

Het was interessant om een Lady Amherst's man te zien in volledig verenkleed in een van de volièrès. De vogel had men, zoals gezegd, verkregen uit een ei, afkomstig uit een wild nest. Er werden dan ook foto's en video's genomen als referentiemateriaal voor de Werkgroep Kraagfazanten.

De volgende dag was er een ontmoeting met de directeur-generaal van het Sichuan Forest Department, de heer Dong. Ook de directeur-generaal van de Fengtongzhai Natuurreservaat, de heer Zuo, woonde een deel van de vergadering bij.

De Sichuan Forest Department heeft als duidelijke doelstelling de versterking van de bestaande wilde populatie van de Chinese glansfazant. De hogere ambtenaren willen graag dat de effectiviteit van hun jarenlang fok-programma zou verbeteren en hebben daarom beroep gedaan op WPA voor ondersteuning en advies na het symposium in 2007. Het ministerie heeft al een nauwe samenwerking met Sichuan University, in het bijzonder met Prof Bisong Yue, die vele WPA-leden ontmoet hebben op het Chengdu-Symposium. Aan het eind van een lange, maar zeer positieve vergadering, werd het volgende overeengekomen:

1. Er is een dringende behoefte aan meer informatie over de Chinese glansfazant in het wild. Met name: de status van de populatie moet worden bepaald en een langtermijn studie moet ondernomen worden om te zien of de populatie stabiel is, stijgt of daalt. Pas wanneer deze informatie beschikbaar is kan een herintroductie worden overwogen. De IUCN

documentatie over reïntroductie voor Galliformes werd verstrekt in het Mandarijn. Er werd overeengekomen dat een projectvoorstel moet worden opgesteld met de Sichuan University en het Sichuan Forest Department als de belangrijkste partners, maar met de inbreng en toezicht van WPA/ Galliformes SG. Alain Hennache zou hiervoor fungeren als de verbindingsman.

2. Er is duidelijk behoefte aan het bieden van deskundigheid op hoog niveau voor het praktische beheer van de Chinese glansfazanten en voor de verbetering van de incubatietechnieken. Er is ook een noodzaak voor een extra Grumbach-broedmachine en een generator voor het verzekeren van de elektrische stroomvoorziening. Er werd overeengekomen dat WPA-Frankrijk zou evalueren hoe ze kan helpen bij een aantal van deze noden. Bovendien was de heer Wang vol waardering voor de informatie die men verstrekt had en hij verzekerde rekening te zullen houden met de aanbevelingen die men de vorige dag in het volièrecomplex had gegeven. WPA-Frankrijk zal proberen om een trainer te sturen om te helpen tijdens het broedseizoen 2010, in het bijzonder voor het uitbroeden van de eerste eieren en de opfok.

3. Het Forest Department begreep dat er behoefte is aan nieuwe volières, zeker als de kweek meer succesrijk wordt. Een locatie dicht bij het bestaande complex werd geëvalueerd door Alain en Bernard en een aantal designelementen werden besproken. Er werd overeengekomen dat het Forest Department plannen zal opstellen, voorstellen zal doen en kostenberekening zal maken voor de bouw van deze nieuwe volières. Er werd uitgelegd dat het onwaarschijnlijk is dat WPA de financiering op zich kan nemen maar dat advies over het ontwerp zeker beschikbaar zal zijn en dat er misschien een kleine som externe financiering kan worden gezocht binnen WPA.

Hierna keerden Zhang Jing en John Corder terug naar Chengdu, terwijl Alain en Bernard hun verkenning van Fengtongzhai voortzetten onder leiding van He Fenqi. Alvorens naar huis te vliegen vanuit Chengdu, had John ontmoetingen met verschillende

afgevaardigden van Sichuan die aan de 2007 Conservation Breeding Workshop hadden deelgenomen en met een vertegenwoordiger van Sichuan University.

Naar aanleiding van de Workshop, besliste de Chengdu Zoo Bird staff om hun zeer oude, onherbergzame betonnen volièrës voor fazanten te slopen. In 2008 openden zij een zeer grote doorloopvolière, speciaal ontworpen met de fazanten in het achterhoofd. Deze volière heeft een oppervlakte van 2700 vierkante meter en heeft een aantal niveaus onder een hoog met een net overdekt dak. De volière huisvest ook een groot aantal andere vogelsoorten maar er is zorgvuldig opgepast, mogelijke ei- of kuiken etende roofdieren uit te sluiten. Het was verbazingwekkend om te zien hoe Konings- en Amherst's mannetjes vrij onder het hoge dak

vliegen. Een groot aantal fazantensoorten leek in relatieve harmonie te leven binnen de volière die voldoende groot is om plaats te bieden een verscheidenheid aan habitats en omgevingen. Pauw, Amherst's, Konings', zilver, Gallus, Swinhoe's, Eliot's, Temminck's en waren allemaal in uitstekende conditie. Er waren ook veel Koklass-fazanten, met meer geel rond de kop en de nek dan wij gewend zijn in Europa, waarschijnlijk

vertegenwoordigers van de ondersoort *xanthospila*.

Het was ontzettend leuk om te zien hoe de Conservation Breeding Workshop het personeel had geïnspireerd om een dergelijke grote verandering ten behoeve van hun fazanten te maken. De Zoo's Principal director, prof. Wang Qiang, en al zijn medewerkers spraken hun dankbaarheid hiervoor uit aan WPA.

Een nieuw complex brengt onvermijdelijk onverwachte uitdagingen met zich en deze nieuwe volière is geconfronteerd met een rattenprobleem. Strategieën voor de uitroeiing van en de controle werden besproken en een aantal praktische oplossingen werden getoond.

Ook Alain en Bernard brachten een paar extra dagen door in Chengdu en bezochten er nog de Zoo, het Panda Breeding Centre en een museum. Zij werden bijgestaan door een aantal van de 2007 Conservation Breeding Workshop afgevaardigden: Xiao Yi van de dierentuin van Chengdu, Meng Yang van de Universiteit van Sichuan en door Emily King van het Panda Breeding Centre.

Alvorens naar huis terug te keren uit Peking, hadden Alain en Bernard nog een ontmoeting met professor Zhang Zhengwang om hem in kennis van de uitkomsten van hun bezoek.

WPA bezoekt Tsjechië

Op zaterdag 12 juni ging in de zoo van Pilzen het jaarlijkse “Regionaltreffen Süd” van WPA-Duitsland door. Deze keer werd er voor gekozen de grens met Tsjechië over te steken en de bijeenkomst in Pilzen te houden, omwille van de zoo daar, die bekend is om zijn vogelcollectie. Dat was waarschijnlijk ook de reden waarom zoveel mensen de vaak verre reis ondernamen om erbij te zijn. Naast zes mensen uit Vlaanderen waren er ook Oostenrijkers, Zwitsers en uiteraard veel Duitsers, waaronder een volle autobus uit Beieren, zodat curator Tomas Pes niet minder dan 100 belangstellenden kon verwelkomen.

De wandeling vertrok langs het nog net niet opengestelde nieuwe Afrikagedeelte, waar in de volières naast talrijke kleine vogelsoorten ook een groep nieuw geïmporteerde zuidelijke karmijnrode bijeneters te bewonderen viel. Ook Rood- en Geelkeelfrankolijnen waren aanwezig. Zelfs in de oudere gedeelten van de zoo viel het op hoe goed alles onderhouden is en hoe mooi de beplanting verzorgd wordt. De tuin wordt trouwens nog voortdurend uitgebreid.

Volgens het jaarverslag van 2009 telde de zoo toen 1381 diersoorten, waaronder 505 vogelsoorten waarvan 32 soorten en ondersoorten fazanten en bovendien nog 31 soorten andere hoenderachtigen. Vooral de Edelfazanten (*Phasianus colchicus*) zijn met 12 ondersoorten vertegenwoordigd: een unicum voor een dierentuin. De talrijke aanwezige leden van de werkgroep Edelfazanten konden dan ook hun hartje ophalen. Ook de kamhoenders zijn vertegenwoordigd met een paar Tonkinse Rode

Kamhoenders (*Gallus gallus jabouillei*) en rechtstreeks uit Sri Lanka geïmporteerde Lafayettehoenders. De aanwezige Rode Kamhoenders zijn via Christian Möller afkomstig van de populatie dieren met rode oorschijven, die door enkele leden van de Kamhoenderwerkgroep in stand worden gehouden. Tomas Pes gidste ons ook achter de schermen in de broed- en opfokruimten, waar nog eens zoveel vogels te bewonderen waren als in de volières die voor het publiek toegankelijk zijn.

In de namiddag hield Tomas ook een

interessante voordracht over zijn reis naar Taiwan in de herfst van 2009. Naast Mikado- en Swinhoefazanten toonde hij ook beelden van de Formosa-Edelfazant. Iedereen was verrast dat de P.c. formosanus uit het wild op een aantal punten afwijkt van onze in beschermd milieu gehouden dieren. Er werd dan ook de mogelijkheid geopperd om, in navolging van de Kamhoender- en Kraagfazantenwerkgroepen, een vergelijkend onderzoek te doen met balgen uit het Natural History Museum van Tring. Een bezoek aan de zoo van Pilzen, de vaderstad van onze pils, is dus zeker de moeite waard!

Omdat we dan toch al zo ver gereden hadden, besloten vier Vlamingen en zes Duitsers ook Praag te bezoeken. Vogelcurator Antonin Vaidl van de zoo van Praag was graag bereid ons op maandag te ontvangen en ons in zijn zoo rond te leiden. Hij was net terug van Zwitserland waar hij in het kader van een conservatieproject jonge Monniksgieren was gaan uitzetten.

De zoo van Praag is zo mogelijk nog groter, groener en indrukwekkender dan die van Pilzen. De behuizingen van de vogels zijn deels wat verouderd, maar daar wordt momenteel hard aan gewerkt. In het najaar worden voorheen niet toegankelijke delen van de zoo opengesteld voor het publiek, met prachtige nieuwe volières. Verder zijn er

reusachtige semi-natuurlijke perken voor allerhande dieren en grote vrije vluch volières voor vogels.

Zeer interessant waren de talrijke ruime kweekvolières, onzichtbaar voor de bezoekers en verscholen in een groene omgeving, waar

allerhande soorten worden gekweekt. Veel verschillende soorten gaailijsters (*Garrulax sp.*) en muskaatduiven (*Ducula sp.*), waaronder de pas geïmporteerde Filippijnse Muskaatduif (*Ducula poliocephala*) waren er te bewonderen.

Ook de broedruimtes met talrijke (Grümbach) broedmachines en de opfokruimtes werden bezocht en zoals altijd was ook hier de tijd te kort!

Welkom aan nieuwe leden

Wim Kersten - Nederland

Rik Dams - België

Jos Verschueren - België

Agenda

3-5 sept 2010 : Fazantendag WPA-Duitsland en ECBG-meting in Zoo Keulen

**Vrijdag 3 sept bezoek Cracid Breeding Centre in Zutendaal en
colectie François Bernar**

Zaterdag 4 sept bezoek Zoo Keulen en voordrachten

11 sept 2010 : Fazantendag WPA-Benelux in Planckendael

1-3 okt 2010 : WPA Annual Convention Chester

Vrijdag 1 oktober bezoek Chester Zoo

Zaterdag 2 oktober jaarbijeenkomst en lezingen

Zondag 3 oktober bezoek collectie Will Harrison

4 november 2010 Internationaal Galliformes-Symposium te Thailand

In memoriam

We vernemen het overlijden van ons medelid Eddy Ulens uit Oudenaarde (Oost-Vlaanderen). Hij is begin juli plots overleden. WPA-Benelux biedt aan zijn familie haar oprechte gevoelens van deelneming aan.

Wij ontvingen nog een ander schokkend overlijdensbericht: Irmgard Arnolds, weduwe van ons betreurd medelid Dieter Arnolds is op donderdag 22 juli overleden. Zij was steeds samen met Dieter op al onze activiteiten aanwezig en was daarom voor veel van onze leden een bekende verschijning. In juni was ze weer present in Tsjechië, even vriendelijk en positief als vanouds. Toen we daar samen herinneringen aan Dieter ophaalden, kon niemand vermoeden dat ze hem zo snel zou volgen. Ook hier gaan onze gevoelens van deelneming naar haar familie en vooral naar dochter Heike, die op zo korte tijd afscheid moest nemen van haar beide ouders.

